

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าส่งออก การท่องเที่ยวสามารถนำรายได้สูงสุดเข้าสู่ประเทศ ถึงแม้จะอยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540-2543 โดยภาพรวมทั้งประเทศ การท่องเที่ยวก็ยังสามารถทำรายได้ไม่ต่ำกว่า 1 ล้านล้านบาท โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเยือนถึง 11 ล้านคน คิดเป็นรายได้หลายพันหลายหมื่นล้านบาท และในส่วนของจังหวัดเชียงใหม่เอง ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเยือนถึง 3.3 ล้านคน สามารถนำรายได้เข้าสู่จังหวัดถึงสามหมื่นห้าพันล้านบาท ในส่วนของรัฐบาลก็ได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น โดยกำหนดให้มีการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว และมีเป้าหมายให้จังหวัดเชียงใหม่มีการเพิ่มรายได้จาก 35,000 ล้านบาท เป็น 55,000 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544) แต่อย่างไรก็ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ดังกล่าว ไม่สามารถจะสัมฤทธิ์ผลได้ ถ้าหากมีเฉพาะนโยบายแต่ขาดการปฏิบัติอย่างจริงจัง

การยกมาตรฐานการท่องเที่ยวที่มีการปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน คือ การควบคุมมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ในขณะที่ความจริงแล้ว การบริการซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักๆ ของการท่องเที่ยวมี 3 ประเภท คือ ธุรกิจโรงแรมหรือที่พัก บริษัทนำเที่ยว และเรื่องของการขนส่ง ในเรื่องของโรงแรมหรือที่พัก ปัจจุบันจำนวนห้องพักในจังหวัดเชียงใหม่มีอยู่ถึง 14,000 ห้อง แต่มีผู้เข้าพักเฉลี่ยทั้งปีเพียง 40 % เท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุหนึ่งที่มีความเป็นไปได้ คือ ขาดการวางแผนในการสร้างและพัฒนาที่พัก ตลอดจนการบริหารจัดการภายในโรงแรมหรือที่พักนั้นๆ ซึ่งอาจขัดแย้งกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่งผลกระทบให้รายได้จากการท่องเที่ยวต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อรีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อจะได้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อสร้างและพัฒนารีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อันจะส่งผลให้เกิดการเพิ่มรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อรีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่โดยภาพรวม และด้านต่างๆ เช่น ด้านสถานที่ตั้ง, ด้านการออกแบบ และด้านบริการเสริมอื่นๆ ของรีสอร์ท
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ส่วนประกอบต่างๆ ที่ต้องการให้มีในรีสอร์ท (ทิวทัศน์ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ความทันสมัย การบริการอาหาร และนโยบายการบริหารงาน) กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรีสอร์ทโดยภาพรวม และในด้านต่างๆ
3. เพื่อสร้างแบบจำลองการพยากรณ์คะแนนทัศนคติของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับรีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

1. มีความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับรีสอร์ทในด้านต่างๆ ระหว่างนักท่องเที่ยวเพศชายกับเพศหญิง
2. มีความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับรีสอร์ทในด้านต่างๆ ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยกับชาวต่างประเทศ
3. ปัจจัยที่ทำให้ระดับคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับรีสอร์ทในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน คือ เพศ กลุ่มอายุ สัญชาติ วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ส่วนประกอบต่างๆ ที่ต้องการให้มีในรีสอร์ท (ได้แก่ ทิวทัศน์ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ความทันสมัย การบริการอาหาร และนโยบายการบริหารงาน)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของรีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่
2. ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวรีสอร์ทสามารถใช้ประกอบการวางแผนในการสร้างและพัฒนารีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

3. ผู้สนใจสามารถใช้ผลการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักหรือรีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่ในครั้งต่อไป

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเฉพาะในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ.2545

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งนำมาจากแบบสอบถามความคิดเห็นและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อรีสอร์ทในจังหวัดเชียงใหม่จากห้องปฏิบัติการวิจัยประชากร สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชน ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 403 ราย และเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเองเพิ่มอีก จำนวน 100 ราย รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 503 ราย

1.6 นิยามศัพท์

1. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่แต่ได้เดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ กัน เช่น เพื่อทำการติดต่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนา, พักผ่อน, เยี่ยมญาติหรือเพื่อน หรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ชาวไทย 2) ชาวยุโรปและอเมริกา และ 3) ชาวเอเชียและอื่นๆ

2. คะแนนทัศนคติ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรีสอร์ทในด้านต่างๆ ซึ่งแต่ละด้านประกอบด้วยลักษณะหลายข้อแตกต่างกันโดยแต่ละข้อมีคะแนนดังนี้คือ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างมาก, 2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย, 3 = ไม่เห็นด้วย, 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย, 5 = เห็นด้วย และ 6 = เห็นด้วยอย่างมาก ทำการแบ่งคะแนนทัศนคติออกเป็น 2 ชนิด ตามมาตรวัดที่เกิดจากการปรับคะแนนแล้ว คือ

2.1 ส่วนประกอบต่างๆ ที่ต้องการให้มีในรีสอร์ท คือ ทัศนคติที่เกิดจากการปรับคะแนนรวมที่ได้ในแต่ละข้อออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มไม่ต้องการ (ไม่เห็นด้วย) และกลุ่มต้องการ (เห็นด้วย) โดยใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งคะแนน ประกอบด้วยด้านต่างๆ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านทิวทัศน์ ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 7 ข้อ คือ 1) ภูเขา, 2) แม่น้ำ, 3) ลำธาร, 4) ทะเลสาบ, 5) น้ำตก, 6) หน้าผา และ 7) ฟาร์ม

2.1.2 ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ข้อ คือ 1) มีขนาดใหญ่, 2) บ้านพักมีลักษณะเป็นบ้านแยกกัน, และ 3) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของคนไทยในบริเวณใกล้เคียง

2.1.3 ด้านความทันสมัย ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 2 ข้อ คือ 1) มีช่องสำหรับเสียบอินเทอร์เน็ตในห้องพัก, และ 2) สามารถจองห้องพักผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้

2.1.4 ด้านการบริการอาหาร ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ข้อ คือ 1) บริการอาหารในรูปแบบบุฟเฟต์, 2) มีบริการอยู่ใกล้ๆ โต๊ะเพื่อบริการ และ 3) มีการแสดงหรือวงดนตรีในร้านอาหาร

2.1.5 ด้านนโยบายการบริหารงาน ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ข้อ คือ 1) มีตราหือเป็นโรงแรมที่มีชื่อเสียง, 2) จ้างคนงานในพื้นที่รอบๆ รีสอร์ทมาเป็นพนักงาน และ 3) คิตราคาโดยอัตรารวมที่พักและกิจกรรมท่องเที่ยวนอกสถานที่

2.2 ทศนคติที่มีต่อรีสอร์ทในด้านต่างๆ คือ คะแนนทศนคติที่เกิดจากการปรับคะแนนรวมที่ได้ให้เป็นมาตราส่วนร้อยละ ประกอบด้วยด้านต่างๆ 3 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านสถานที่ตั้งของรีสอร์ท ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 4 ข้อ คือ 1) ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนพื้นบ้าน, 2) ใกล้แหล่งท่องเที่ยว, 3) ใกล้แหล่งประวัติศาสตร์ และ 4) ห่างไกลจากตัวเมืองและชานเมือง

2.2.2 ด้านการออกแบบและการตกแต่ง ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 8 ข้อ คือ 1) มีขนาดใหญ่, 2) บ้านพักมีลักษณะเป็นบ้านแยกกัน, 3) เปิดโอกาสให้ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของคนไทยในบริเวณใกล้เคียง, 4) มีการออกแบบอย่างเรียบง่าย, 5) มีพื้นที่สำหรับทำงานอย่างเป็นสัดส่วน, 6) ปลูกพื้นห้องพักด้วยพรม, 7) จัดฟูไกให้อนกับพื้น และ 8) มีห้องน้ำแบบ Open-air

2.2.3 ด้านบริการเสริมอื่นๆ ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ 3 ข้อ คือ 1) จัดให้มีห้องสมุด, 2) จัดให้มีห้องแสดงภาพ และ 3) มีบริการซักอบรีด

3. กลุ่มอายุ หมายถึง อายุของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ ดังนี้

3.1 เยาวชน คือ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20 ปีหรือต่ำกว่า

3.2 วัยทำงาน คือ นักท่องเที่ยวที่มีอายุอยู่ระหว่าง 21 – 40 ปี

3.3 วัยอายุสูงกว่า 40 ปี คือ นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป

4. เครื่องหมาย ** และ ^{ns} ที่ปรากฏในตาราง เป็นสัญลักษณ์แทนการมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

^{ns} หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และ $\alpha = 0.01$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved